

узгодження рішень Задача узгодження рішень виникає тільки в розподілених системах підтримки прийняття рішень, що діють або в локальних мережах, що об'єднують підрозділи турфірми, або на глобальному рівні, коли рішення повинні приймати експерти, зв'язані через Internet.

Висновки. На підставі вищевикладеного сформулюємо основні вимоги до утворюваної комп'ютерної системи підтримки прийняття рішень.

1. Система, заснована на використанні методу аналізу ієрархій, повинна виконувати такі функції: генерацію множини альтернативних варіантів; формування множини критеріїв оцінки альтернативних варіантів і уявлення його у виді холархії (ієрархія, у якій дозволені зв'язки "багато хто до багатьох"); виявлення переваг експертів на множині альтернатив за різноманітними критеріями; установлення відносної важливості впливу критеріїв на ціль вибору й інші критерії; одержання ранжированих наборів альтернатив за всіма критеріями і цілями.

2. Перераховані функції повинні бути пов'язані з опрацюванням інформації, що надходить від експертів. Спочатку експертами генерується множина припустимих альтернатив, серед яких необхідно провести вибір кращої альтернативи, упорядкування всіх елементів, узгодження рішень.

3. Система повинна працювати як на автономній робочій станції, так і в мережі Internet. При роботі на автономній робочій станції експерти працюють на одному комп'ютері, вводючи узгоджені дані. При роботі в мережі Internet особа, що приймає рішення організує проведення експертної сесії, а експерти використовують засоби віддаленого доступу.

За допомогою систем підтримки прийняття рішень керівний склад турфірм отримує важливий інструмент для одержання тієї необхідної оперативної інформації, на якій засновуються і приймаються конкретні, компетентні управлінські рішення.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Ларичев О.И., Мошкович Е.М. Качественные методы принятия решений. - М. : Наука, Физматлит, 1996.
2. Саати Т.Л. Принятие решений. Метод анализа иерархий. - М. : Радио, 1993.
3. Подиновский В.В., Ногин В.Д. Парето-оптимальные решения многокритериальных задач. - М. : Физматлит, 2007.
4. Гуменникова А.В. Адаптивные поисковые алгоритмы для решения сложных задач многокритериальной оптимизации. Диссертация на соискание ученой степени к. т. н. - Красноярск, 2006.
5. Карпенко А.П., Семенихин А.С., Червяцова М.Н. Метод приближенного построения границы области достижимости многосекционного манипулятора типа «хобот» // Наука и образование : электронное научно-техническое издание. – 2011. – №1.

УДК 65.012.34; 164

ЗАСЬ М.А., канд. екон. наук, доцент, СКОМОРОХІН Д.В., асистент
Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса

РОЗГЛЯД СУЧАСНИХ КОНЦЕПЦІЙ ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

У статті розглянуто питання сучасних підходів до логістичного управління підприємствами, функції та особливості цього процесу, логістичні принципи та методи управління.

Ключові слова: логістичне управління, логістика, матеріальні потоки, логістична система, підприємство

The questions of modern approaches to logistics management, functions and features of this process, logistics principles and methods of management.

Keywords: logistics management, logistics, material flow, logistics system, enterprise

Вступ. Логістика вивчає закономірності управління процесами обертання сировини, матеріалів та готової продукції із урахуванням потреб кінцевого споживача. Розвиток логістичної науки спрямований на мінімізацію загальних витрат та на прискорення руху матеріалопотоків у процесі матеріально-технічного постачання, виробництва та збуту готової продукції [1, 2, 3].

Питання логістичного управління підприємствами різних видів діяльності розглядали у своїх працях Баумгартен Г., Бродицький Г.Л., Дідківський М.,

Ковальов К.Ю., Садченко К.В., Саркісов С.В., Уотерс Доналд, Шенк М. та інші [4, 5, 2, 6, 7].

Постановка завдання. Сучасні умови розвитку України – вступ до СОТ, загальносвітова економічна криза, політична нестабільність країни – потребують інновацій у розвитку різних видів підприємницької діяльності. Потенціал вітчизняної економіки дає позитивні перспективи для вживання нових методів управління підприємством. Ми вважаємо доцільним вивчення практики використання логістичного управління на світовому рівні та впровадження цих методів на українських підприємствах.

Результати. Логістичне регулювання може здійснюватися лише за допомогою управління кількістю, напрямком, періодичністю, виникненням та іншими параметрами наступних потоків ресурсів, а саме, людських, енергетичних, інформаційних та фінансових. Ці потоки матеріальні, хоча їх фізична природа відрізняється від природи сировини, яка у результаті економічної діяльності перетворюється в вироби для задоволення певних потреб користувачів.

Логістичне управління має свої функції: маркетинг ринку сировини та готової продукції; визначення потреби в матеріальних ресурсах; закупівля, транспортування, зберігання та облік матеріальних ресурсів; регулювання запасів; організація виробничого споживання ресурсів; удосконалення оргструктури управління матеріальними ресурсами [8].

Сьогодні існує два підходи до логістичного управління:

1. Перший підхід розглядає те, що логістика повинна передбачати лише виконання функцій планування: розробку механізму та структури управління рухом матеріальних, інформаційних та інших потоків.

2. Другий підхід передбачає не лише планування, а й здійснення повсякденної діяльності по управлінню.

Логістика на будь-якому етапі (планування, виробничої діяльності тощо), впливає на маркетингові дослідження, на рух матеріальних ресурсів, на розподіл виробів між споживачами, на процес виробництва, на адміністративно-управлінську діяльність [8].

Об'єктом дослідження логістики як науки та об'єктом управління логістики як галузі підприємництва є система матеріальних, інформаційних, фінансових та інших потоків. Принципова різниця логістичного підходу у тому, що раніше об'єктом управління було певне накопичення окремих матеріальних об'єктів, при логістичному ж підході головний об'єкт управління – потік, тобто множина об'єктів, як єдине ціле. Параметри потоку характеризують кількість об'єктів, що є дійсні у конкретний момент часу та вимірюються у абсолютних одиницях: початковий та кінцевий пункт, траєкторія руху, довжина шляху, швидкість та час руху, інтенсивність тощо [9, 6, 10].

Науковці відокремлюють сьогодні чотири стадії розвитку логістичного управління на основі обстеження 500 європейських компаній ФРН, Голландії, Франції, Бельгії.

Таблиця 1

Стадії розвитку логістичного управління

Стадія розвитку	Особливості	Відсоткова кількість компаній
1	Нерегулярна організація логістичного управління. Добове планування логістики.	57 %
2	Нерегулярна організація логістичного управління. Планування логістичних заходів на тиждень.	20 %
3	Інтегрована система логістики. Довгострокове планування (місяць та більше).	23 %
4		

Для економічно розвинутих країн характерно створення консультативних рад для прискореного впровадження логістичного управління у господарчу діяльність. Сьогодні існують консультативні ради та логістичні центри більш вузького фахового напрямку: постачальні, виробничі, транспортні тощо. У Франції, наприклад, такі центри створені на загальнодержавному та регіональних рівнях, на залізницях деяких країн існують спеціальні транспортні організації з надання логістичних послуг. Франція може бути зразком вдосконалення логістичного управління у транспортній галузі, тому що тут існує особлива організація «Koenig Service Logistsques», що надає послуги з логістичними операціями у процесі перевезення, виконує митні питання та формальності, гарантує збереження вантажу та швидкість його доставки.

Зроблено наступний крок у світовому розвитку логістики – в розвинених країнах існують національні та міжнародні спеціалізовані асоціації та товариства, які обмінюються досвідом наукових та практичних досягнень у розвитку стратегії і тактики

логістики. У деяких країнах працює навіть декілька національних асоціацій, тільки у Європі більш 20 таких асоціацій є членами Європейської асоціації логістики, котра виконує схожі функції, що й національні товариства, але в більш широких межах [3].

Концепція логістичного управління набуває усе ширше використання, існують різноманітні форми логістичних утворень у нестатичних умовах ринку. Наприклад, у США концепція логістики розглядається в управліннях корпорацій як ефективний підхід саме до управління з метою зниження виробничих витрат.

Особливістю логістичного управління є зміна пріоритетів господарської діяльності: головним стає не продукт, а процес у вигляді потоку – матеріального, інформаційного й т.д. Управління поточковими процесами – нова форма управління, що є позитивно відмінна від традиційних і за рівнем творчого потенціалу, і по ступені ефективності кінцевих результатів. Зміни в традиційних системах управління

матеріальними потоками й перехід їх на логістичні основи призводять до вивільнення додаткової логістичної потужності, а саме: додаткова потужність, що обумовлена гнучкістю системи забезпечення ресурсами або реалізації продукції; додаткова потужність, зумовлювана інтеграцією логістичних, виробничих і управлінських процесів; додаткова потужність, що обумовлена подоланням невідповідностей (тимчасових і просторових) у внутрішньому і зовнішньому середовищі й т.д.

Принципи логістичного управління спричиняють ряд вимог, дотримання яких обов'язково для всіх суб'єктів економічних відносин. Існує ряд вимог постійного характеру, виконання яких відображає сутність концепції логістичного управління: сумісність логістичних елементів; мінімізація сукупних і відносних витрат; раціоналізація матеріальних і інформаційних потоків; забезпечення готовності виробника й посередника до виконання замовлень; забезпечення синхронності при складській переробці, транспортуванні готової продукції й т.д. [2].

Практичне використання логістичного управління виражається через його функції, найбільш важливими сферами прояву яких є постачання, виробництво, розподіл і збут. Використання логістичного управління припускає широкий спектр дій, а саме: планування, організація й керування матеріально-технічним постачанням, формування господарських зв'язків по поставках товарів або наданню послуг, їхній розвиток, коректування й раціоналізація; планування, організація й керування складським господарством; планування, організація й керування транспортним господарством; планування, організація й керування матеріальними й інформаційними потоками в процесі виробництва; планування, організація й керування діловими послугами логістичного характеру; планування й контроль інвестицій на логістичну інфраструктуру; управління інформаційними системами; управління матеріальними й товарними запасами; планування й організація процесів розподілу й поставки; контроль і стандартизація якісних параметрів; визначення обсягів і напрямків потоків; прогнозування потреби в перевезеннях; проектування інфраструктурних елементів у логістичних системах.

Використання логістичного управління дає можливість ефективно вирішувати наступні завдання: оптимізація виробничих потужностей в умовах нестабільних обсягів виробництва та постачання матеріалів, сировини, готової продукції тощо; визначення раціональної організаційної структури підприємства; визначення раціональних шляхів створення транспортного коридору.

Відокремимо принципи логістичних підходів в управлінні підприємством: централізація розробки стратегії управління; централізація процесу її реалізації; забезпечення гнучкості логістичного управління підприємством; забезпечення адаптивності управління; використання у широкого кола менеджерів всіх рівнів у процесі управління [5, 9, 6].

Пропонуємо розглянути сучасні існуючі логістичні методи управління підприємством.

1. Метод інтеграції функцій та процесів передбачає інтеграцію маркетингової та логістичної

стратегії у вигляді маркетинго-логістичного управління, інтеграції стратегій транспортування, складування тощо.

2. Метод логістичного аутсорсингу базується на концепції партнерства в постачанні, збуті, в процесі розвитку продукту з метою максимізації користі усіх сторін.

3. Метод консолідації має на меті за рахунок зниження витрат досягнути ефекту масштабу.

4. Метод скорочення циклу та зниження загального рівня запасів реалізується у виробництві, дистрибуції, постачанні тощо. Впровадження цього методу співзвучна із концепціями МРП, ДРП, ECR – стратегія обслуговування клієнтів.

5. Метод диференціації передбачає отримання ефекту за рахунок оптимізації зв'язку між витратами та рівнем обслуговування клієнта.

6. Метод інновацій передбачає пошуки інновацій у логістичних рішеннях, логістичні рішення стосовно нових логістичних продуктів, географічних ринків тощо.

7. В умовах міжнародних перевезень особливе значення має метод впровадження стратегій логістичного інтегрованого ланцюга поставок. Цей метод сучасного логістичного управління є продовженням концепції вертикальної інтеграції фірми, який дозволяє скоротити загальний цикл та загальні витрати, досягнути інтеграції усіх учасників ланцюга поставок.

8. Метод міжнародних логістичних каналів, який розглядає такі наступні стратегії: експортна, яка полягає в отриманні конкурентних переваг, а саме забезпечення меншого ризику з причини менших додаткових інвестицій та більш високою еластичністю стосовно оточення у логістичних системах в міжнародних каналах; ліцензійна стратегія передбачає надання ліцензій фірмі з іншої держави на користування ноу-хау, технологією виробництва тощо; стратегія створення філій в інших державах уможливорює усунення транспортних витрат, реалізуючись через експансію та придбання; стратегія joint-ventures – стратегія компромісу між експортною та ліцензійною стратегіями. Ефект застосування: скорочення часу реалізації замовлень; зростання контейнеризації та швидкості обслуговування індивідуальних користувачів; впровадження післяпродажного сервісу [11, 9, 8].

Висновки. Весь комплекс функцій логістичного управління відповідає меті, обумовленої стратегією підприємства. Сьогодні на світовому й національному ринках відбуваються постійні зміни: виникають нові ринки, зростає вартість нових розробок і виробництва, підвищується якість продукції, усе коротше стають цикли розробки й випуску нової продукції. В умовах ринку покупця все більшого значення набуває фактор часу, відбувається вивірнювання характеристик і вартості продукції, логістичне управління в таких умовах - вирішальний фактор конкурентної боротьби виробників. Логістичне управління потоками (матеріальними, інформаційними, грошовими) є найбільш перспективним напрямком у діяльності тих економічних структур, які пов'язані з регулюванням потокових процесів у сфері виробництва й обігу.

Результатами використання сучасних методів логістичного управління для підприємств України можуть стати: необхідний асортимент запасів у потрібному місті у потрібний час; чітка узгодженість роботи внутрішнього та зовнішнього транспорту;

синхронність дій пакування і складського господарства відповідно до вимог транспорту; синхронізація замовлень і транспорту.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Дідківський М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. – К. : Знання, 2006. – 462 с.
2. Кретов И.И., Садченко К.В. Логистика во внешнеторговой деятельности. – М. : Дело и Сервис, 2003. – 192 с.
3. Уотерс Доналд. Логистика. Управление цепью поставок. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 504 с.
4. Баумгартен Г., Бутц Х. Вимоги до розвитку логістики аеропортів // Інтернаціональні засоби транспортування товарів. – 2003. – № 1, 2. – С. 20-25. (на нім. мові)
5. Бродицкий Г.Л. Моделирование логистических систем. – М. – СПб. : Вершина, 2006. – 316 с.
6. Саркисов С.В. Управление логистическими цепями поставок. – М. : Дело, 2006. – 368 с.
7. Шенк М. Логістика 2006. – Логістика як майбутнє поле діяльності. – Магдебург, 2006. – 314 с. (на нім. мові).
8. Транспортная логистика / Под. ред. Миротина Л.Б. – М. : Экзамен, 2005. – 512 с.
9. Ковалёв К.Ю. и др. Логистика в розничной торговле : как построить эффективную сеть. – СПб. : Питер, 2007. – 272 с.
10. Шенк М., Ріхтер К. Логістика – «Інтелігентне управління» // ИФ Фокус. – 2005. – № 1. – С. 12-16. (на нім. мові).
11. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств : Навч. посібник / За ред. Козака Ю.Г., Логвінової І.С. – К. : Центр навч. літ.-ри, 2006. – 792 с.

УДК 330.101-043.3:338.439.01

ТКАЧУК Т.И., канд. экон. наук, доцент, ЧЕРКАСОВА А.Н.
Одесская национальная академия пищевых технологий, г. Одесса

МЕСТО ПРОДОВОЛЬСТВЕННОЙ ПРОБЛЕМЫ В СИСТЕМЕ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

Исследована проблема продовольственной безопасности как важной составляющей экономической безопасности страны, роль государства в решении продовольственной проблемы как составная часть социально-экономической политики. Показана необходимость использования преимуществ природно-экономического потенциала Украины в решении мировой продовольственной проблемы.

Ключевые слова: экономическая безопасность, продовольственная проблема, продовольственная безопасность, рациональное использование земельных и водных ресурсов, социально-экономический аспект продовольственной проблемы

The problem of food security as an important component of economic security, the role of government in solving the food problem as a part of social and economic policy are investigated. The necessity of the benefits of natural and economic potential of Ukraine in addressing the world food problem.

Keywords: economic security, food problems, food security, the rational use of land and water resources, socio-economic aspect of the food problem

Введение. Экономическая безопасность является важным элементом системы государственной безопасности, можно даже сказать, ее материальным базисом, который обеспечивает и политический суверенитет, и обороноспособность, и социальное спокойствие внутри страны.

Происходящие в мире процессы глобализации являются дополнительными вызовами экономической безопасности страны, потеря которой, даже при сохранении формального суверенитета, угрожает государственной безопасности. Не будет преувеличением сказать, что экономическая безопасность страны во-многом определяется решением продовольственной проблемы. Трудность заключается в том, что это - одна из глобальных проблем, которая по-

разному проявляется в каждой стране и решение которой зависит от согласованных совместных усилий всех стран.

Постановка задания:

- показать современные факторы и последствия продовольственной проблемы в условиях глобализационных процессов;

- выявить социально-экономические аспекты мировой продовольственной проблемы в системе глобальных проблем;

- обратить внимание на использование продовольственной проблемы как рычага политического и экономического давления, на попытки законсервировать существующую неравномерность в потреблении продовольствия;